

Arkivsak-dok. 201604257-2
Saksbehandler Hilde Anita Hilmen

Saksgang
Fylkesutvalget

Møtedato
26.01.2016

KLASSIFISERING AV FYLKESVEGNETTET I OPPLAND.

Forslag til

VEDTAK

1. Forutsetningene fra saken "*Klassifisering og ansvarsfordeling av fylkesvegnettet i Oppland*" legges til grunn i arbeidet med *Handlingsprogram for fylkesveger 2018-21*, og foreslåtte endringer drøftes i kommende dialogmøter med kommunene i januar-mars 2016.
2. Fylkesutvalget blir løpende forelagt de avtaler som fremkommer med den enkelte kommune i Oppland.

Rasmus Olav Vigrestad
Fylkesrådmann

Hjalmar Nørstebø-Solbjør
Ass. fylkesrådmann

Vedlegg:

Bakgrunn:

Arbeidet med klassifisering og ansvarsfordeling i fylkesvegnettet i Oppland tar sikte på å etablere lik praksis og ansvarsforhold for alle fylkesveger i Oppland.

Fylkesutvalgets vedtak i sak 131/14, *Innstilling fra komité for samferdsel: Eventuell utsettelse av sak om "Klassifisering og ansvarsfordeling av fylkesvegnettet i Oppland"* medførte at arbeidet ble avsluttet uten vedtak.

Vedtaket punkt 5: "Fylkesutvalget ber derfor om at det administrative arbeidet blir slutført, men politisk vedtak utsettes til endelig avklaring om oppgavefordeling i kommunereformen".

I fylkesutvalgets sak 112/15 *Plan for utarbeidelse av Handlingsprogram for fylkesveger 2018-21* nevnes klassifisering av fylkesvegnettet som planforutsetning i saksframleggets kap 3.2.

I fylkestingets vedtak sak 103/15 *Handlingsprogram for fylkesveger 2014-2017, status 2015, revidert 2016-2017(2018), punkt 3*, bes fylkesmannen om å kartlegge muligheten for overgang til ny teknologi i forbindelse med veglys, og eventuell plan for investering i veglysnettet slik at det kan inngå i nytt handlingsprogram for fylkesveger.

Klassifisering og ansvarsfordeling av fylkesvegnettet i Gjøvik kommune ble sluttbehandlet i fylkestingets sak 124/15.

Fylkesrådmannen har mottatt bestilling fra politisk ledelse for å gjenoppta arbeidet med klassifiseringssaken.

For Oppland fylkeskommune som vegeier er avklaringene gjennom klassifiseringsprosjektet viktige for prioriteringer i fylkesvegnettet, for å ivareta vegnettets funksjon og kvalitet. Det foreslås nå å slutføre klassifiseringsprosjektet som en del av arbeidet med nytt handlingsprogram for fylkesveger. Avklaringer kan i stor grad gjennomføres fortløpende i det videre arbeidet med handlingsprogrammet, på bakgrunn av prosjektgruppas tidligere arbeid, og avklaringer med den enkelte kommunene kan gjennomføres i enkeltvedtak, slik det ble gjennomført for Gjøvik kommune.

Saksframstilling:

Et av element i klassifiseringssaken er dagens praksis ved utbygging og drift av gang- og sykkelveg langs fylkesveg, som skiller mellom "gamle" og "nye" fylkesveger. Praksisen skiller mellom det som «alltid» har vært fylkesveger («gamle fylkesveger»), og tidligere riksveger, fylkesveger etter forvaltningsreformen i 2010, («nye fylkesveger»). Praksis har vært:

"Gamle fylkesveger": Kommunene dekker kostnadene knyttet til grunnerverv ved bygging av gang- og sykkelveger. Gang- og sykkelveger klassifiseres som kommunal veg, og drift og vedlikehold av denne blir kommunens ansvar.

"Nye fylkesveger": Eksisterende gang- og sykkelveger ble overført til fylkeskommunen sammen med vegen for øvrig. Fylkeskommunen har vegeieransvar for alle delene av vegen.

Dagens ordning er lite rasjonell for drift og vedlikehold. På mange strekninger medfører dette en situasjon med to vegeiere, med to parallelle driftsopplegg. Videreføring av dagens ordning er lite hensiktsmessig. Dagens ordning med kostnadsfordelingen for grunnerverv ved utbygging langs «gammel» fylkesveg innebærer at fylkeskommunen inngår avtaler med kommunen om utgiftsfordelingen. Det foreligger ikke faste vilkår for slike avtaler.

Vegloven §20:

Staten ber utgiftene til planlegging, bygging, utbetring, vedlikehold og drift av riksvegar, her òg utgiftene til eigedomsinnrep. Fylkeskommunen ber desse utgiftene for fylkesvegar og kommunen for kommunale vegar.

Det som er fastsett i første ledd er ikkje til hinder for at vegstyremaktene i særlege høve blir samde om ei nærare fastsett fordeling når det gjeld utgifter til planlegging, bygging og utbetring av veg.

Syter ein kommune for utgifter etter denne paragrafen, gitt med pålegg frå stat eller fylke med heimel i §§ 14, 15, 17 eller 18, skal dei utgiftene kommunen har, refunderast etter retningsliner som departementet fastset.

Hovedregelen er altså at fylkeskommunen tar utgiftene til tiltak i tilknytning til fylkesveg.

Kostnadene til grunnerverv ved etablering av gang- og sykkelveger er beregnet til omlag 8 % av investeringsrammen. Dersom fylkeskommunen også overtar drift- og vedlikeholdsansvaret for gang- og sykkelvegene medfører dette en årlig tilleggskostnad på om lag kr 45.000 pr km. Det er i dag 156 km gang- og sykkelveger langs fylkesveger i Oppland. Av disse har kommuner ansvar for drift- og vedlikehold av 61 km.

Prosjekt	Grunnerverv SVV	Kommunens bidrag	Sum grunnerverv	Totalkostnad	%-vis grunnerverv
106374 FV51 GS-V COOP – ROGNE SKOLE utb	256		256	12 280	2,1 %
106457 FV405 GS-V E6 – MIDTBYGDA SKOLE u	122		122	4 924	2,5 %
106732 FV193 GS-V ESSO–DOKKA MØLLE utb	17	1 000	1 017	9 821	10,4 %
106746 FV361 G/S-V BJØRGEKRYSET–NERMO u	83	688	771	28 076	2,7 %
106924 FV222 FORTAU BAGN SENTRUM utb	5	241	246	1 595	15,4 %
107115 FV311 GS-V ERSGAARD – SJØSETERVEG	4 104	2 036	6 140	38 262	16,0 %
107158 FV 247 Hov sentrum – Rådyrveien	708	1 496	2 204	41 810	5,3 %
107184 Fv 204 Valhall – Spikarmoen g/s-v	388		388	8 455	4,6 %
107141 Fv 245 Strandvegen – Norbytang	533		533	12 828	4,2 %
107315 Fv379/387 Ringebu Folkehøyskole	225		225	10 000	2,3 %
107694 Fv5 Oulie – Solvang utb	151	300	451	11 680	3,9 %
107701 FV264 Våningsvegen – Øvrevegen (G	3 779		3 779	26 000	14,5 %
108457 FV4 Kalvsjø – Folkets hus utb.	290		290	8 400	3,4 %
Sum	10 660	5 761	16 421	214 131	7,7 %

I en samlet gang- og sykkelveg investering på 214 mill. utgjør grunnerverv 16 mill., om lag 7,5 %. Av dette ble 5,7 mill. dekket av kommunene. Det vil si at kommunen har dekket om lag 35 % av grunnervervkostnadene, dette utgjør 2,7 % av totalkostnaden. Dette er kostnader som etter ny ordning, som hovedregel vil tilfalle fylkeskommunen.

I vedtak i fylkestingets sak 103/15 blir det bedt om en vurdering av ny teknologi og nødvendige investeringer på veglys langs fylkesvegnettet:

"Fylkesrådmannen bes om å komme tilbake med sak til fylkesutvalget før sommeren 2016, hvor muligheten for utskifting av veglys langs fylkesvegnettet for overgang til ny teknologi med led og nye styringssystemer er vurdert. I dette skal det ligge et kostnadsanslag på investering knyttet opp mot spart energi og driftskostnader forøvrig. Dersom dette viser seg bærekraftig skal det lages en plan for investering for gjennomføring utskifting av veglys langs fylkesvegnettet. Dette skal være klart slik at det kan inngå i nytt handlingsprogram for fylkesveg. "

I klassifiseringssaken ble det arbeidet fram tilstandsrapporter for veglysnettet og anslåtte kostnader med tanke på nødvendige investeringer. Deler av veglysnettet langs fylkesveger er i dag kommunalt ansvar. Det forutsettes i det videre arbeidet at Oppland fylkeskommune på sikt overtar alt ansvar for

veglys langs fylkesveger, og at disse veglysanleggene blir med i vurderingen av ny teknologi og nødvendige investeringer.

Merknader:

Fylkesrådmannen mener at en avklaring av prinsippene i klassifiseringssaken fra 2014 er viktig for fylkeskommunen som vegeier, for å synliggjøre nødvendige prioriteringer i arbeidet fram mot nytt handlingsprogram for fylkesveger. Innholdet i klassifiseringssaken bør drøftes med kommunene som en del av dialogen i arbeidet med *Handlingsprogram for fylkesveger 2018-21*, og slutføring av klassifiseringssaken, økonomiske og praktiske konsekvensene av endret klassifisering og ansvarsfordeling av fylkesvegnettet, bør inngå i Oppland fylkeskommunes arbeid med *Handlingsprogram for fylkesveger 2018-21*.

Det foreslås at Oppland fylkeskommune overtar ansvaret for drift og vedlikehold på alle nye gang- og sykkelveger og fortau langs fylkesveg ved at disse gang- og sykkelvegene klassifiseres som fylkesveg. Dette inngår i klassifiseringssaken, men de økonomiske konsekvensene av et bortfall av grunntvervsbidrag har ikke blitt konkretisert tidligere.

Fylkesrådmannen foreslår at forutsetningene fra klassifiseringssaken legges til grunn i arbeidet med *Handlingsprogram for fylkesveger 2018-21*, og foreslåtte endringer drøftes i kommende dialogmøter med kommunene i januar-mars 2016. Prinsippet om "0-sum" legges til grunn i arbeidet. Dette innebærer at Oppland fylkeskommune vedtar omklassifisering av fylkesveger til kommunale veger tilsvarende økte merutgifter i forbindelse med overtagelse av alt ansvar for gang- og sykkelveger, fortau og veglys langs fylkesvegnettet.